

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาแบบการ เรียนของนักศึกษาพยาบาลจากสถาบันการศึกษาพยาบาล 5 สังกัด ในกรุงเทพมหานคร ตามแนวทฤษฎีการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ของคอล์บ
2. ศึกษาตัวแปรที่คาดว่าจะน่าจะเป็นตัวแปรส่งผลต่อแบบการ เรียนของนักศึกษาพยาบาล ได้แก่ สถาบันการศึกษา ระดับชั้นปี สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม ภูมิสำเนาเดิม การรับรู้ความน่าปรารถนาของวิชาชีพพยาบาล
3. ศึกษาตัวแปรที่คาดว่าจะน่าจะเป็นตัวแปรรับผลของแบบการ เรียนของนักศึกษาพยาบาล ได้แก่ สัมฤทธิผลทางการเรียน ความพึงพอใจในการเรียนพยาบาลและความตั้งใจที่จะประกอบวิชาชีพพยาบาล
4. สร้างแบบจำลองเส้นโยง (Path Model) ของปัจจัยส่งผลแบบการ เรียนและปัจจัยรับผล ตามข้อมูลประจักษ์และการลummติ (Empirical / Assumptive Approach)

สมมติฐานการวิจัย

1. นักศึกษาพยาบาลมีแบบการ เรียนแตกต่างกัน
2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อแบบการ เรียน ได้แก่ สถาบันการศึกษา ระดับชั้นปี สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม ภูมิสำเนาเดิม การรับรู้ความน่าปรารถนาของวิชาชีพพยาบาล

3. แบบการเรียนจะส่งผลไปยังปัจจัยต่าง ๆ ได้แก่ ลัทธิคุณธรรมทางการเรียน ความพึงพอใจในการเรียนพยาบาลและความตั้งใจที่จะประกอบวิชาชีพพยาบาล

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักศึกษาพยาบาลระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 4 ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2529 ของสถาบันการศึกษายพยาบาล 5 สังกัด ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 584 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ
 ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานการณ์ของผู้ตอบ
 ส่วนที่ 2 มาตรวัดแบบการเรียน ตามแนวทฤษฎีของคอล์บ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSSX (Statistical Package for the Social Science Version X) ที่สถาบันบริการคอมพิวเตอร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยมีขั้นตอนในการวิเคราะห์ดังนี้

1. ถ่วงน้ำหนักจำนวนตัวอย่างในแต่ละสถาบัน ด้วยตัวถ่วงน้ำหนัก ซึ่งคำนวณได้จากสูตร

$$\text{ตัวถ่วงน้ำหนัก} = \frac{\text{สัดส่วนนักศึกษาแต่ละสถาบัน}}{\text{สัดส่วนผู้ตอบจากแต่ละสถาบัน}}$$

2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละของจำนวนผู้ตอบ จำแนกตามสถาบันการศึกษายพยาบาล และระดับชั้นปี อาชีพของบิดา อาชีพของมารดา ระดับการศึกษาของบิดา ระดับการศึกษาของมารดา รายได้ของทุกคนในครอบครัว

ต่อเดือน ภูมิสำเนาเดิม และการรับรู้ความน่าปรารถนาของวิชาชีพพยาบาล

3. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับตัวแปรรับผลของแบบการเรียนได้แก่ สัมฤทธิผลทางการเรียน ความพึงพอใจในการเรียนพยาบาล และความตั้งใจที่จะประกอบวิชาชีพพยาบาล โดยการคำนวณค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

4. รวมตัวแปรย่อยเป็นตัวแปรหลัก คือตัวแปรสถานะภาพทางเศรษฐกิจและสังคม (SES) และตัวแปรการรับรู้ความน่าปรารถนาของวิชาชีพพยาบาล (DESIRE)

5. จำแนกแบบการเรียนของนักศึกษาพยาบาลเป็น 4 แบบตามแนว ทฤษฎีของคอล์บ และจำแนกตามหลักเกณฑ์ใหม่ แบ่งแบบการเรียนออกเป็น 9 แบบ และเปรียบเทียบสัดส่วนของแต่ละแบบการเรียนด้วยการทดสอบไคสแควร์ (Chi-Square Test)

6. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่งผลกับแบบการเรียน และ ปัจจัยรับผล กับแบบการเรียน โดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression)

7. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่งผล และปัจจัยรับผลของ แบบการเรียนตามโมเดลการวิจัย โดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression)

8. สร้างแบบจำลองเส้นทาง (Path Model) ตามข้อมูล ประจักษ์ และการสมมติ (Empirical / Assumptive Approach)

ผลการวิจัยพบว่า

1. นักศึกษาพยาบาลมีแบบการเรียนแตกต่างกัน โดยที่มีการเรียนแบบตูดซึมมากที่สุด รองลงมาได้แก่ แบบคิดเอกนัย แบบปรับปรุง และแบบคิดอเนกนัย ตามลำดับ และเน้นที่ลักษณะสรุปหลักการนามธรรมมากกว่าลักษณะอื่น ๆ

2. ตัวแปรที่ส่งผลต่อแบบการเรียนต่าง ๆ ได้แก่

- 2.1 การมีภูมิลำเนาเดิมอยู่ในกรุงเทพฯ ส่งผลให้มีการเรียนแบบประสบการณ์เชิงรูปธรรม มากกว่าการมีภูมิลำเนาเดิมอยู่ในส่วนภูมิภาค
- 2.2 การเรียนในวิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ ส่งผลให้มีการเรียนแบบทดลองปฏิบัติจริง มากกว่าสถาบันอื่น ๆ
- 2.3 การรับรู้ความน่าปรารถนาของวิชาชีพในระดับสูง ส่งผลให้มีการเรียนแบบคิดอเนกนัย น้อยกว่าการรับรู้ความน่าปรารถนาของวิชาชีพในระดับต่ำ
- 2.4 การเรียนในวิทยาลัยพยาบาลกรุงเทพ ส่งผลให้มีการเรียนแบบคิดเอกนัย มากกว่าสถาบันอื่น ๆ
- 2.5 การเรียนในวิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย ส่งผลให้มีการเรียนแบบปรับปรุง น้อยกว่าการเรียนในสถาบันอื่น ๆ

3. ตัวแปรที่รับผลของแบบการเรียน ได้แก่

- 3.1 ความพึงพอใจในการเรียนพยาบาล รับผลทางลบจากการเรียนแบบคิดอเนกนัย
- 3.2 ความตั้งใจที่จะประกอบวิชาชีพพยาบาล รับผลทางบวกจากการเรียนแบบไตร่ตรอง

4. ผลการวิเคราะห์แบบจำลองเส้นโยงเต็มรูป ตามข้อมูลประจักษ์ และการสมมติ ได้ผลดังนี้

- 4.1 ตัวแปรที่ส่งผลและที่รับผลโดยผ่านแบบการเรียนได้แก่ การรับรู้ความน่าปรารถนาของวิชาชีพพยาบาลในระดับสูง ส่งผลให้มีการเรียนแบบคิตอเนกนัย น้อยกว่าการรับรู้ความน่าปรารถนาของวิชาชีพพยาบาลในระดับต่ำ และการเรียนแบบคิตอเนกนัย ส่งผลให้มีความพึงพอใจในการเรียนพยาบาลในระดับต่ำ
- 4.2 ตัวแปรที่ส่งผลและที่รับผลโดยไม่ผ่านแบบการเรียน
- 1) การมีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมสูง ทำให้ นักศึกษามีสัมฤทธิผลทางการเรียน ความพึงพอใจในการเรียนพยาบาล และความตั้งใจที่จะประกอบวิชาชีพพยาบาล ต่ำกว่าการมีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำ
 - 2) การเรียนในคณะพยาบาลศาสตร์ศิริราช ส่งผลให้มีความตั้งใจที่จะประกอบวิชาชีพพยาบาล น้อยกว่าสถาบันอื่น ๆ
 - 3) การเรียนในวิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ ส่งผลให้มีสัมฤทธิผลทางการเรียน สูงกว่าสถาบันอื่น ๆ
 - 4) การรับรู้ความน่าปรารถนาของวิชาชีพพยาบาลในระดับสูง ส่งผลให้นักศึกษามีความพึงพอใจในการเรียนพยาบาล และมีความตั้งใจที่จะประกอบวิชาชีพพยาบาล มากกว่าการรับรู้ความน่าปรารถนาของวิชาชีพพยาบาลในระดับต่ำ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนำเอาผลการวิจัยไปใช้

1.1 สถาบันการศึกษาพยาบาลควรจะให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับนักศึกษา ทั้งนี้เพื่อสร้างความพึงพอใจในการเรียนพยาบาลแก่นักศึกษา ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า ความพึงพอใจในการเรียนพยาบาลมีความสัมพันธ์ในลักษณะที่ส่งผลต่อความตั้งใจที่ประกอบวิชาชีพพยาบาลในระดับที่สูงที่สุด

1.2 ผลการวิจัยในครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า นักศึกษาพยาบาลส่วนใหญ่มีการเรียนแบบดูดซึม (Assimilative) ซึ่งเมื่อพิจารณาลักษณะของการทำงานวิชาชีพแล้ว พยาบาลควรมีลักษณะปรับปรุง (Accommodative) ฉะนั้น สถาบันการศึกษาพยาบาลควรจะเห็นยวนำรูปแบบการคิดของนักศึกษา ให้เป็นแบบปรับปรุงมากขึ้นโดยจัดการเรียนการสอนให้นักศึกษามีโอกาสได้ฝึกหัดและตัดสินใจด้วยตนเอง ในการให้การพยาบาลในสถานการณ์ต่าง ๆ ขณะที่ฝึกปฏิบัติ โดยการมีอาจารย์ให้คำแนะนำเมื่อจำเป็น ซึ่งจะก่อให้เกิดความมั่นใจ และมีความสามารถในการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้อย่างเหมาะสมเมื่อก้าวเข้าสู่การเป็นพยาบาลในอนาคต

1.3 สถาบันการศึกษาพยาบาลควรมีส่วนในการสร้างการรับรู้ในวิชาชีพพยาบาลในทางที่ดีแก่นักศึกษาพยาบาล ในด้านที่สามารถทำได้ เช่น การเน้นให้นักศึกษาพยาบาลเห็นถึงความสำคัญของวิชาชีพพยาบาล ในด้านการเป็นประโยชน์ต่อสังคม และการสร้างสิ่งจูงใจในด้านต่าง ๆ ที่จะทำให้นักศึกษามีความปรารถนาจะเข้าสู่วิชาชีพ ทั้งนี้เนื่องจาก ในการวิจัยนี้พบว่า การรับรู้ความน่าปรารถนาของวิชาชีพพยาบาล จะส่งผลให้เกิดความตั้งใจที่จะประกอบวิชาชีพพยาบาลในที่สุด

2. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการวิจัยครั้งต่อไป

- 2.1 ในการวิจัยครั้งนี้พบว่า นักศึกษาไม่มีการปรับตัวด้าน
แบบการเรียนจากปีที่ 1 ถึง ปีที่ 4 แต่เนื่องจากการศึกษาครั้งนี้ เป็นแบบภาค
ตัดขวาง (Cross-Sectional Study) ดังนั้นจึงควรมีการศึกษาแบบระยะยาว
(Longitudinal Study) เพื่อเป็นการทดสอบอย่างตรงประเด็นที่สุด
- 2.2 ควรจะมีการศึกษา แบบการเรียนของผู้สมัครสอบเข้า
เรียนพยาบาล เพื่อศึกษาว่าผู้ที่สนใจเข้าเรียนพยาบาล มีแบบการเรียนอย่างไร
- 2.3 ควรจะมีการศึกษา แบบการเรียนของนักศึกษานพยาบาล
ตั้งแต่เริ่มเข้าเรียนว่ามีแบบการเรียนอย่างไร
- 2.4 ควรจะได้มีการวิจัยโดยนำวิธีการนี้ไปใช้ในการหารูป
แบบการเรียน โดยศึกษากับนักศึกษาในสาขาวิชาอื่น ๆ
- 2.5 เพื่อให้การศึกษาเกี่ยวกับแบบการเรียนของนักศึกษา
พยาบาลเป็นประโยชน์ต่อวงการพยาบาลมากยิ่งขึ้น ควรมีการศึกษาแบบการเรียน
ในกลุ่มนักศึกษานพยาบาลระดับอื่น ๆ เช่น ระดับประกาศนียบัตร หรือ
ผู้ช่วยพยาบาล เพื่อนำผลมาเปรียบเทียบกันว่า แตกต่างหรือคล้ายคลึงกันอย่างไร
- 2.6 ควรมีการศึกษาแบบการสอนของผู้สอน ว่ามีความ
สอดคล้องกับแบบการเรียนของนักศึกษาหรือไม่ เพื่อนำไปปรับปรุงให้การเรียน
การสอนมีประสิทธิภาพมากที่สุด
- 2.7 ในการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการเรียน
พยาบาล ควรจะพิจารณาตัวแปรอื่น ๆ อีก นอกเหนือจากที่ทำการศึกษาในการวิจัย
ครั้งนี้
- 2.8 ในการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความตั้งใจที่จะประกอบวิชาชีพ
พยาบาล ควรพิจารณาตัวแปรอื่น ๆ อีก เช่น ปัจจัยทางเจตคติ และทัศนคติ ตาม
ทฤษฎีของพิชไบน์